

4 November 2024

Mondziekten: de enige ziekten die niet basis-verzekerd zijn

Geachte leden van de tweede kamer,

Binnenkort, 7 november, bespreekt U de de toegankelijkheid van mondzorg. Het ministerie van VWS heeft hiervoor een rapport uitgebracht: 'Kostenanalyse mondzorg volwassenen' met als subtitel 'van goede zorg verzekerd'. In dit rapport zijn de gevolgen van het eventueel invoeren van een vijftal scenario's doorberekend. De meeste scenario's gaan over het wegnemen van financiële drempels om de toegang tot mondzorg te verbeteren. Vier van de vijf scenario's kan men karakteriseren als een doekje voor het bloeden, slechts één scenario, nummer 3, 'Uitbreiding van de aanspraak op mondzorg voor de jeugd, zoals bedoeld in artikel 2.7, lid 4, van het Besluit zorgverzekering (Bzv), naar alle verzekerden', slaat daadwerkelijk de richting naar 'van goede (mond-)zorg verzekerd'. Immers, de mondzorg van de jeugd is grotendeels in de basiszorgverzekering verzorgd, wat voor deze doelgroep toegang tot doeltreffende en doelmatige, 'goede' mondzorg garandeert.

Sinds 2006, toen het 'ziekenfonds' werd afgeschaft, is er een trend ingezet waarbij mondzorg voor de Nederlanders met minder geld steeds minder bereikbaar is geworden. Waarom is mondzorg niet meer voor iedereen verzekerd? Het besluit is gebaseerd op de inmiddels achterhaalde aanname, dat met het behouden van verzekerde mondzorg voor kinderen tot 18 jaar, de mondgezondheid een goede start zou kennen. Men zou daardoor op volwassen leeftijd zo'n goede mondgezondheid hebben dat er weinig problemen in de mond zouden ontstaan. Daarmee zouden de kosten voor mondzorg beperkt blijven en zo voor eigen verantwoording en rekening kunnen zijn (Commissie Dunning,1991).

Deze aanname is inmiddels achterhaald omdat deze voorbij gaat aan het feit dat cariës een chronische ziekte is. Een mondziekte die leidt tot tandbederf en gaatjes in tanden en kiezen. De WHO geeft aan dat cariës zelfs de meest voorkomende niet-overdraagbare ziekte is ter wereld! Daarbij heeft Europa de hoogste prevalentie van ernstige mondziekten ter wereld volgens WHO Europe. In een recent WHO-rapport is vermeld dat meer dan de helft van alle volwassenen in de Europese regio in 2019 een ernstige mondaandoening had. Daarom benadrukt de WHO dat lidstaten de toegang tot veilige, effectieve en betaalbare essentiële mondgezondheidszorg moeten uitbreiden door mondzorg in de basis ziektekosten-verzekeringen op te nemen. Waarom zouden we dit als Nederland dan niet doen?

4 November 2024

Het Ivoren Kruis merkt dat er verschillend tegen ziekten wordt aangekeken. Waarom is iemand die aan diabetes lijdt en met medicatie de gevolgen van de ziekte onder controle kan houden, ziek? Waarom is iemand die aan cariës lijdt maar met een adequate mondverzorging de gaatjes in de tanden grotendeels voorkomt, niet ziek? In beide gevallen is er sprake van een ziekte. Beide ziekten zijn deels levensstijlziekten. Met een gezonde levensstijl en een passende gebitsverzorging kun je de ziekte beheersen. En hier zit hem net de crux: helaas hebben juist de mensen met minder geld vaker een ongezonde levensstijl. Juist deze mensen kunnen behandeling en toegang tot adviezen over hoe je je mond gezond houdt, goed gebruiken. Maar dat lukt dus niet als zij om de kosten ervan moeten afzien! Daarmee is voor hen die het meeste mondzorg nodig hebben ook de toegang tot preventie verhinderd. Primaire preventie van ziekten is weliswaar een gemeentelijke taak, maar op het gebied van mondzorg doen de meeste gemeenten erg weinig aan preventie van mondziekten en is de Nederlander ook voor primaire preventie afhankelijk van de toegang tot mondzorg. Vanuit deze optiek is het wrang dat de behandeling van mondziekten nog steeds niet in de basiszorgverzekering is opgenomen en de komende jaren dat ook niet lijkt te gebeuren.

De scenario's die 'een doekje voor het bloeden' lijken te zijn: die gaan over het opnemen van de controle van de mond in de basiszorgverzekering. Men denkt daarmee de toegankelijkheid van mondzorg te verbeteren. Echter, het ligt anders. Als iemand voor controle komt en men constateert dat er behandeling nodig is en vervolgens deze, gezien de kosten, zich niet kan permitteren, dan is dat heel frustrerend voor zowel de zorgverlener als de patiënt. Vanuit een sociaal en vanuit medisch perspectief is het immoreel om zieken niet te kunnen helpen! Hetzelfde geldt voor het vergoeden van Röntgenfoto's. Wat te doen als je daarop bijvoorbeeld een ontstoken kies constateert en het geld niet hebt om dit te laten behandelen?

Dan de suggestie om de aanvullende tandartsverzekeringen te verbeteren, ook een slecht alternatief? Deze verzekeringen bieden slechts een zeer beperkte oplossing. Anders dan de basiszorgverzekering zijn het verzekeringen met winstoogmerk die slechts een deel van de kosten vergoeden. De 'eigen bijdrage' vormt vaak alsnog een financiële drempel die voor de mensen met minder geld doelmatige en doeltreffende mondzorg nog steeds buiten bereik houdt. De gemeentebasisverzekeringen bieden ook geen ideale optie. Zij hebben namelijk veelal de expertise niet in huis om aanvragen te beoordelen.

Om hoeveel meer geld gaat het eigenlijk? Kost het veel geld? Als je het rapport leest, lijkt dat er wel op. Het opnemen van doelmatige en doeltreffende mondzorg in de zorgverzekering zou leiden tot een premieverhoging van maximaal ongeveer 2%. Ook de rijkere Nederlander heeft dan toegang tot de verzekerde zorg. Dat is niet erg omdat de rijkere Nederlander er via de belasting meer aan meebetaalt. Helaas vinden overheid en politici het verschuiven van private lasten naar publieke lasten, en daarmee het verhogen van publieke lasten een

4 November 2024

moeilijke boodschap. Maar vanuit een sociale verantwoordelijkheid, om toegankelijke zorg voor iedereen te regelen, valt het zeer goed te verdedigen. Feitelijk is het een vestzakbroekzak ingreep die een wat mondzorg betreft het verschil tussen arm en rijk voor een groot deel doet verdwijnen.

Het Ivoren Kruis, een 114 jaar oude vereniging voor preventie van mondziekten, is van mening dat de beste manier om van 'goede zorg verzekerd' te zijn een doeltreffende en doelmatige mondzorg is die volledig onderdeel uitmaakt van de basiszorgverzekering. Het scenario om alle verzekerden dezelfde aanspraak te geven als die gelden voor de jeugd is daar de meest eenvoudige stap in. Het is op dit moment voor iedere Nederlander veruit de meest aantrekkelijke optie.

Namens het bestuur van het Ivoren Kruis,

Albert Feilzer, voorzitter